

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

ILLUSTRERADT NYASTE
SÖNDAGSMAGASIN.

N:o 44.) Utkommer hvarje Söndag. Göteborg den 31 Oktober 1852. Pris för år: 4 R:dr B:co. (VI årgången.)

Djurtämjaren Charles i Paris

Tämjandet af vilda djur.

Det hör icke mer till sällsyntheterna, att finna vilda djur, till och med dem som man annars ansett för okufveliga, så tama, att deras vaktare ostraffadt kan inträda i buren till dem, öppna deras käkar, och insticka armen eller hufvudet mellan deras skarpa tandrader, — att han kan förmå de vildaste djur att, med samma punktlighet som den läraktige hunden, på sin herres

befallning utföra allehanda konster, ja till och med att lemna orördt det kött man räcker dem, så länge deras vaktare icke gifvit sitt bifall, alldeles som de helt och hållet hade aflagt sin rofdjursnatur. Man har till och med gått så långt, att man inlåtit sig i strid med de förfärlige djuren, om också denna strid naturligtvis endast varit skenbar. Hur gerna den mensklige nyfikenheten åskådar all slags strid, — desto begärligare, ju mera riskabel och

ryslig den är, — det kan man lära af alla tiders historia. Med hvilken vällust åskådade icke de gamle Romare sina djursstrider, der människor och djur söndersleto hvarandra under folkets vilda jubel! Huru ser man icke ännu i Spanien, södra Frankrike och Sydamerika allt hvad lif och anda har strömma till tjurfäktingarne! Huru jublar icke folket vid den rasande tjurens kamp med den dumdriftige matadoren, utan att besinna, det en enda liten oförsigtighet

kan gifva den senare till pris åt en säker död! — Egare af menagerier hafva redan, till sin stora förlust, erfärit att deras djur, så sällsynta de också varit, icke kunnat tillvinna sig den större allmänhetens intresse, så framt de icke förevisats i s. k. "tämjningsproduktioner". Intet under då, om djurtämjarne, för att alltid kunna bjuda publiken på något nytt, gå allt längre och längre i sin dumdrighet, — ja numera icke åtnöja sig med att ensamme ingå i det rasande djurets bur, utan församla omkring sig hela sällskap af rofdjur. Så t. ex. hafva vi sett Herr Kreuzberg, en af de djerfvaste djurtämjare, i sällskap med pantrar och hyenor i en och samma bur. Ett ännu djerfvare vägstycke framställes i vår illustration, som, tecknad efter naturen, visar oss den berömde djurtämjaren Charles midt ibland de störste och vildaste rofdjur. Tanken att föra tillsammans och vänja vid hvarandras sällskap sådana djur, som i naturtillståndet äro hvarandras fiender, denna tanke är icke ny. Sedan längre tid tillbaka har man i utlandet till och med vant katt och råtta att lefva tillsammans, för att sedan förevisa dem på marknader. Ännu längre dref John Austin det i London under en tjugue års tid med katter, råttor, kaniuer, marsvin, hökar, uglor, dufvor, starar och sparfvar, som han vande att lefva tillsammans, och nyss kompletterade en tysk, vid namn Hüntchen, denna "djurförening", som vi haft tillfälle att se på Leipziger messan detta år, med sådana djur som vargen, räffen, och hyenan; men Charles har dock bragt det till den högsta spets, i det han förenat de största och mest olikartade vilda djur tillsammans samt lärt dem att lefva i den största enighet, och sjelf vågar han, att utan fruktan, träda midt in ibland dem.

Men vid alla dessa skådespel skall icke blott åskådande och häpnande, utan äfven hvarje tänkande människa ovillkorligen fråga: huru det är möjligt att bringa djuren så vidt. Mycket tillägger mängden den makt, som skaparen gifvit människan öfver djuren; men nästan ännu mera människans blick, som med trollmakt skall hafva inflytande på till och med de vildaste djur. Men hvaruti består denna öfvermakt, som människan har öfver djuret? Består den kanske uti hennes behändighet och kroppsstyrka? O, huru snart skulle icke då människan duka under för de vilda djuren. Har människans blick verkligen denna trollkraft, som håller till och med det starkaste och vildaste djur i respekt? Men i alla fall skulle denna människans högt prisade trollkraft i blicken icke vara att för-

lita sig på, om icke andra vapen stodo henne tillbuds. Men af sådana vapen är människan i besittning; dock är det icke dolken och pistolen, som djurtämjaren till större säkerhet bär på sig; de äro mycket mer af andlig natur, nämligen förmågan att kunna studera djurens karakter och väsen och att derefter kunna mot dem inrätta behandlingssättet. Men att djuret känner detta andliga vapen och den deraf uppstående öfvermakten, att det förstår och fruktar människans allvarsamma och stränga blick, skall ingen kunna jäfva. Men blicken kan ej ensamt verka; det erfordras mer till djurens tämjande.

Vill man studera karakteren hos det djur, som man ämnar tämja, så har man att iakttaga tvenne olika karakterer, nämligen, den allmänna, hvad djurarten angår, och dernäst den enskilda individen, som man har framför sig.

Likasom bland människorna, ja ofta till och med bland syskon, böjelserna och anlagen äro mycket olika och det därför måste vara uppfostrarens uppgift att lära känna sine elevs andliga och sinnliga egenskaper, och derefter inrätta sitt handlingssätt, så är förhållandet äfven med djuren. Hyenan har hundnatur, låter sig lätt tämja och dressera; dock gifves det också bland dem obändiga karakterer, hvilka nästan alltid blifva lika ondsinta och vilda. Panthern är vild och modig och dock hafva vi sett en, som var så feg, att han darade öfver hela kroppen, så snart dess herre blott närmade sig. Men sådana fega individer äro mycket svårare att leda än vilda. Stränghet ökar deras ångest och gör dem till och med sjuka; godhet är det enda, som verkar. Dock måste härvid all möjlig försigtighet rekommenderas, ty de fega naturerna äro alltför ofta tillika lömska och falska. Derfor äro heller icke alla tigrar, pantrar &c att behandla på samma sätt, utan mycket mer efter hvar och ens individuella natur, men hvilket lättare kan utrönas, när man redan förut känner allmänna karakteren hos hela den ifrågasvarande djurarten.

Man måste derjemte söka tillvinna sig djurets kärlek. Men denna kärlek måste vara förenad med fruktan. Hvem som vill tämja ett djur, måste sjelf förrätta alla de tjenester, som erfordras, gifva det föda, rengöra dess bur, ombyta frisk halm, och detta allt aldrig utan att gifva det ett vänligt ord. Då nu djuret mottager all godhet blott af sin herre eller vaktare, och hvilken alltid är vänlig, men också allvarsam och sträng, när det ej vill lyda goda ord, ja till och med använder lämpliga

bestraffningar, så lär sig djuret småningom lika så mycket älska som frukta honom. Ibland kommer äfven tillfället till hjälp, så att man mer än vanligt kan visa djuret en ännu större välgerning och då har man ett så mycket dess lättare spel; ty denna tacksamhet, som yttrar sig såsom känsla af tillfredshet och glädje, såsom innerlig tillgifvenhet för välgöraren, saknas heller icke hos djuren.

Många tro, att djuren kunna tämjas genom hunger, och man kan ju icke neka, att detta medel äfven kan vara verksamt, dock blott såtillvida, som det hungrande djuret får mera kärlek för vaktaren, som bringar dess föda; men icke, för att dermed plåga, kufva eller försvaga djuret. Scheitlin yttrar i detta afseende mycket riktigt: Ädla djur äro människodjur, välgerningar tvinga alla, ogerningar ingen, ogerningar förorsaka blott, att människor och djur bita i kedjan. Man bör alltså icke drifva det för långt med hungern; ty icke sällan retar detta vildsinta djur till raseri, — eller också kunna de lätteligen så försvagas, att de gå åt. — Djuret skall frukta, men icke hata sin herre; ty då har den senare förlorat sitt spel. Djuren kunna hata, — hata med passion, och det så mycket dess längre, som doras minne för lidna oförrätter, plågor och grymheter är likaså varaktigt som för välgerningar. — Om man än behandlar djuren med kärlek, skall man dock aldrig tillåta eller se genom fingrar med någon näsvishet; men straffet bör endast bestå i allvarsam, sträng förebräelse och lindrig aga, så att fruktan icke förvandlar sig till hat. Men såsom man straffar, måste man ock berömma; väl fika ej alla djur efter beröm, så t. ex. lejonet mindre; men så mycket mera hunden, hästen, elefanten. Likasom ett i rättan tid anbragdt, men väl förtjendt och icke öfverdrifvet beröm ofta hos människan verkar mer, än allt tadel och straff, utan att tillägga ett ord af beröm, så förhåller det sig också med djuret, och den person, som berömmar det, kan också vara försäkrad om dess tillgifvenhet.

Man bör studera djurens språk och böjelser, och efter de senare inrätta behandlingen. Hvarje djur har sitt språk, genom hvilket det kan göra sig förståeligt, antingen det nu är ett mine- eller tonspråk, eller båda. Genom detta uttrycker det sina känslor och vill man därför lära att känna dessa, så är en fullkomlig kännedom af dess språk helt och hållet nödvändig; ty i annat fall kan man lätteligen misstyda dess miner och läten och derigenom förledas till många misstag. Men dju-

rens böjelser, det som är dem angenämt eller oangenämt, måste man nödvändigt lära känna, för att vid tillfälle begagna det, antingen vid straff eller belöning; men också för att, der det är af nöden, leda dessa böjelser från och till något annat.

Många djur hafva också lynnen, och, likasom menniskan, kan det ädlare djuret vara vid godt humör eller tankspridd, uppmärksam eller ouppmärksam.

Man skall slutligen vänja djuret vid en viss ordning, men derunder så mycket som möjligt göra afseende på djurets vanor i dess fria tillstånd. Djuren måste på en bestämd tid erhålla sin föda, frisk halm o. s. v., inöfnings- och dresseringsproduktioner böra företagas på bestämda timmar, likasom för deras hvila. Alla djur pläga efter måltiden lägga sig ned, för att i lugn smälta maten, och det är oklokt, att häruti störa dem. Djurets hela dressering är beroende af vanans makt jemte tillgifvenheten. Genom att många gånger låta djuret upprepa en och samma handling, vänjes det dervid. Det observerar hela handlingens förlopp, vet hvad det har att frukta eller hoppas, väntar hvarje dag, på vissa tider, samma lektion, känner dess början, fortsättning och slut. Men hvarje förkortning af densamma skulle försäkra osäkerhet och vara skadlig. Djuret måste oafbrutet genomgå hela sin kurs, det måste veta, att den har ett regelmässigt förlopp. Vanans magt är hos djuren så stor, att, bland annat, djurtämjaren Herbert i hippodromen i Paris, så när blifvit söndersliten af en panther, då han för kort tid sedan inträdde i dess bur, och det endast därför, att han visade sig i en dräkt, i hvilken djuret ej var vand att se honom. Alltså vänjer sig djuren till och med vid kläderna. Myndigheterna mena det väl, när de förbjuda så kallade tamhetsproduktioner, men de betänka ej, att de just derigenom bringa djurtämjarens lif i fara; ty kommer han nu till en annan stad, hvarest det icke är förbjudit, så har djuret kommit ur sina vanor, och det är nu lika så svårt som farligt, att ånyo börja dresseringen. Vi sluta därför med den önskan, att den tid snart måtte komma, då dessa farliga skådespel måtte förbjudas öfver hela Europa, ja öfver hela den civiliserade världen.

Indianerlif.

(Forts. fr. N:o 43.)

Strider mot djur. — Jagt. — Minspråk. — Pororoca. — Fiskfångst. — Maguey-vesten.

Vi hafva skildrat ett jägtafventyr, såsom de ofta förekomma i Amerikas skogar, ehuru icke alltid med förjägaren lika lyckligt resultat. Så väl om dagen, som vid månens ljus och stjernornas skimmor, genomströfva de röde männen, till kropp och själ jägare, utan fruktan de mörka skogarne, de vidsträckta stepperna och de nästan otillgängliga träsknen, der en fara lurar vid hvarje steg. Härunder är deras gång, oaktadt alla hinder, till taktens nära dubbelt så hastig, som de hvitas, och karakteristiskt är, att de alltid hålla strängt tempo. Egendomligt är också Indianernas hvilande på båda fötterna. Som bekant är, hafva de gamle Egyptierna på sina upphöjda arbeten alltid gifvit figurerna en egen ställning. Denna sällsamma stelhets, eller huru vi annars vilja kalla det, består dertuti, att de alla hvila på begge fötterna, under det att vi Européer, med framskjutande af ena foten, vanligen stödja oss på den andra, längre tillbaka stående, men alltid blott på en enda. Européen ämnar göra steget, Indianen har redan börjat det, och hans ställning är egentligen icke mer någon hvila. Äfven det sätt, hvar på de indianske kvinnorna sitta, är nationellt. Så snart de huka sig ner, kan man vara viss på, att de låta knäna falla från hvarandra, och aldrig sitta de annorlunda, än i denna ställning. En från våra bruk afvikande egenhet är äfven det sätt, hvar på de vinka på långt håll, nemligen med öfre handen uppåt och fingrarna böjda nedåt. Då de lyfte hakan, betyder det "nej", och då de sänka hufvudet, "ja".

Ett af Amerikanernas förnämsta jagtnöjen är fångandet af vilda hästar medelst en snara, benämnd "lasso". Förfarandet härvid är allt för bekant, för att vi här skulle meddela det samma; men mindre bekant torde sättet vara, på hvilket Indianerna i gräsökne tämja de fångade djuren. Så snart en Indian fångat en vild häst, håller han framför allt händerna för ögonen på honom och andas i hans näsborrar; från detta ögonblick kan man anse honom som tam. Om man blott blåser i djurets näsborrar, så följer ingen verkan; man måste sakta andas in i dem. Detta tycks åstadkomma en egen behaglig känsla hos hästen, ty många så behandlade djur framräcka, efter första försöket, med längtan sina näsborrar. Detta förfaringsätt har

blifvit bekantgjordt i England af den så mycket omtalte resanden Catlin, och der användt med den underbaraste framgång. — För öfrigt är det i regeln endast vid jagten på buffeloxar och vilda hästar som Indianerna betjena sig af det meranämnde djuret, men då utveckla de också, som ryttare, en beundransvärd skicklighet. Jagten med hundar tyckes först genom Européerna hafva blifvit bekant för dem, och sällan ser man en indiansk jägare åtföljd af dessa djur. Ingen nation på jorden besitter ett så obegripligt lugn och tålmod vid jagten, som Indianerna, isynnerhet de i det inre Amerika. Långa timmar ser man dem stå vid brynet af sina skogar, orörliga som vore de förstenede. Ofta glänsande af påstruket fett, likt bronzbilder, som nyss kommit ur gjutformen, bilda dessa stela gestalter lefvande karyatider. Det finnes hos dem ett ordspråk, som är högst betecknande, med afseende på deras apathi: "jägaren och opossum äro bröder," säga de; som bekant är, ställer sig detta djur som dödt, då det ser sig icke kunna undkomma, och uthärdar plågor och qual, utan att gifva tecken till lif. Hos många stammar öfvar vidskepelsen ett sällsamt inflytande på sederna och bruken vid jagt. Visar sig en björn, så skjuter jägaren icke, utan att förut med höfliga ord hafva helsat och varnat honom. Han fruktar nemligen att någon af hans tappra förfäders själar möjligen kunde vara förflyttad till denna djurkropp, och att den skulle anse honom för en feg stackare, om han anföle en oberedd motståndare. Vänder björnen om på tillsägelsen, så förföljer skytten honom icke. Förnimmer Indianen, då han står "i håll", något ljud, hvars orsak kan icke kan förklara — ett fall som högst sällan förekommer, då den röde mannen från barn domen är förtrogen med alla vildmarkens ljud och läten — så fattar han straxt en sten, en buske, eller något dylikt, och håller den öfver sitt hufvud, på det att den befarade inverkan af trollkarlen, från hvilken det hemlighetsfulla ljudet utgick, må träffa det liflösa föremålet, och icke honom sjelf.

Lika tålmod visa Indianerna vid sitt fiske, hvilket de naturligtvis, allt efter det eftersträfvade bytets olika natur, drifva på olika sätt. Fiskar af mångahanda slag befolka Amerikas vattendrag. Men isynnerhet är det laxen som Indianerna ifrigast efterfika, såsom varande en af deras förnämsta läckerheter. (Forts.)

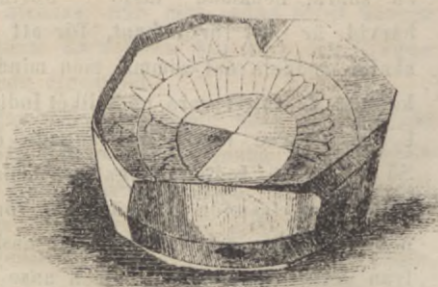
Ön San Giorgio. Santa Maria della Salute. Dogana. Inloppet till Canal grande. **Venedigs Frihamn.** Lecca.

Campanile. Fängelse. St. Marcus. Hotel Danieli. Skeppsvarf. Palazzo reale. Piazzetta. Riva dei Schiavoni.

Kohinur.

Den beskrifning, som österländska resanden hade gjort öfver den för sin storlek, glans och skönhet berömda diamanten, som bär namnet "Ijusberget", föranlät i vestra hemisfären öfverdrifna föreställningar om detta föremål, och då den, skild från alla smycken, offentligen utställdes i kristallpalatset, voro publikens bedömanden alls icke af någon smickrande beskaffenhet. Emellertid medgäfvos de kompetentaste domare enstämmigt, att den skenbara glanslösheten egentligen var en följd af den orientalska slipningens egendomlighet, och genast efter utställningens slut företogs försök, för att öfverlyga sig, om icke den vidlådande bristen kunde afhjelpas, i det man ville underkasta den en förnyad slip-

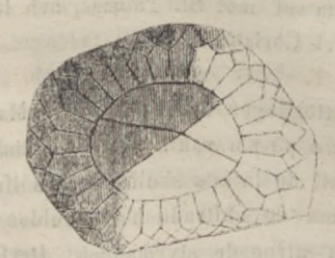
Kohinur i sitt ursprungliga tillstånd.

ning efter de förbättrade grundsattserna i modern konst; och slutligen erhölet kronjuveleraren, hr Gerhard i London, uppdrag i denna anledning.

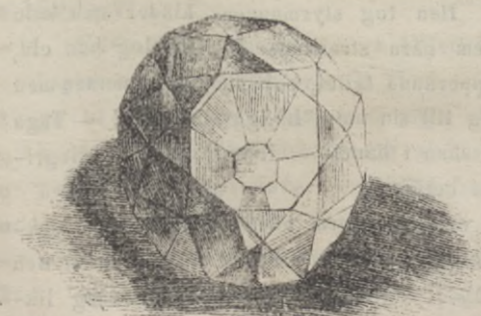
Arbetet fullbordades med ett lyckligt resultat under tillsyn af herr Guillaume Coster, en skicklig stenslipare, och diamanten har nu fått en ny oval briljantform.

Den har helt och hållet blifvit omvänd; det som förut utgjorde undra sidan är nu den öfre, och en oregelmsigt formad del har helt och hållet blifvit bortslipad.

Till följd af denna operation har stenskenbara glanslöshet fullkomligt blifvit undanröjd och den visar nu sin underbara klarhet och skönhet. Den har oemot-sägligt visat sig som en ädelsten af klaraste vatten och är kanske nu den dyrbaraste diamant i världen. De två små diamant-

Kohinur i konur.

Kohinur i sin nya form.

terna, dess båda pendants och beledsagare, hafva blifvit underkastade samma ombildning med lika tillfredsställande resultat. Kohinur skall, som man hört, utgöra mellanstycket på en tiara eller det kungliga diadem; de tvenne mindre skola användas till en diamantcollier; dock äro deras egentliga bestämmelse ännu icke afgjord.

Venedigs Frihamn.

Det var den 27 Mars 1851, då kejsar Franz Joseph förklarade, vid emottagandet af Venedigs municipalitet, att han hade kommit sjelf, för att tillförsäkra den gamla dogernes stad frihamnsprivilegier. Den 20 Juli d. ä. trädde det nya frihamnsprivilegiet

i verksamhet med följande bestämmelser: Frihamnens område betecknas medelst färgade pålar och påskrifter. Frihamnsprivilegiet utsträcker sig till frihet i handelsrörelse och fullkomlig tullfrihet å varors in- och utförsel. De inom området af frihamnen bestående fabriker tillerkännas de samma friheter, de förut åtnjutit. Några produkter, för det dagliga behovet, kunna tullfritt införas från fasta landet. Förbrukningsafgiften indrifvas som hittills efter bestående lag.

Staden erhöi härigenom en skänk, som framför allt var egnad, att i densamma inblåsa nytt lif; ty erfarenheten hade sedan 1829, då Venedig upphöjdes till frihamn, lärt, att den nästan qväfda handeln hade inom tio år tilltagit i en högst tillfredsställande grad, hvilket tydligen kan finnas af att jämföra resultaten i de tre åren från 1828—1830 med samma tidrymd från 1841—1843.

”Efter approximativ uppskattning,” berättar A. v. Binzer i sin ”Venedig,” ”uppgick värdet af inporten under förstnämnde tidrymd till 91,081,900 Lire, deremot under sistnämnde till 146,978,570 Lire, alltså ett öfverskott af 55,896,670 Lire eller öfver 18½ mill. om året.”

Bambu-båten.

En Sjömans berättelse.

(Forts. fr. N:o 43.)

”De vänta, kan tänka, tills du kommer in på dem!” sade timmermannen med ett hänskratt. ”Nej, min gubbe, en karl sätter ett skott i benet på dig, så att du faller honom i famnen. Jag vet bättre, hvad som är mig nyttigt. Vill springa och gömma mig, tills de äro borta igen.”

”Hvar ville du gömma dig här?”

”Jag skall nog finna något ställe, skulle jag också, som en ostrå, nödgas klamra mig fast vid klippväggen, tre fot under vattenytan.”

Han skyndade bort; de andre stodo några sekunder obeslutsamma; derpå försvunno de, den ene efter den andre. Då båtarne kommo fram, var det tomt öfverallt.

Lorenz Born satt fram för sitt tält. Han visste ingenting om hvad som tilldrog sig. Ett bittert leende sväfvade kring hans läppar. Hans tankar voro derhemma hos

den älskade, som så hånande stött honom tillbaka och skänkt sitt hjerta åt en man, som han måste förakta.

En sakta hvissling lät höra sig. Sjömannens öra är vaket vid hvarje stund och i hvarje läge. Lorenz Born såg upp, och en Neger stod framför honom.

”Hvad vill du, svarte?”

”Jim rädda massa styrman. Soldater komma, kapten komma! hafva jern och streck! Massa styrman komma med Jim!”

”Du drömmar, svarte! För hvem vill du rädda mig? Hvarifrån kommer du sjelf?”

”Komma fort och se!” Negeren förde styrmannen till ett ställe, der han kunde se allt, och underrättade honom om hvad som tilldragit sig på St. Thomas. Derefter drog han Lorenz Born med sig, trots hans motsträfvighet, under det han skildrade för honom den stora fara, för hvilken han utsatte sig, om han visade tillbaka den räddning, som erbjöds honom.

”Låt vara, att så förhåller sig!” sade Lorenz Born. ”Men hvad är det som har förmått dig, att räcka mig din hjälp? — det kan jag icke förstå.”

”Jim först rädda, sedan tala!” svarade Negeren. Han skyndade till buskarne, der kaptenen kort förut hållit sig dold, plockade något af frukten, och återvände sedan till styrmannen, den han drog med sig in i tältet.

”Bortkasta kläder och taga på sig detta!” sade Jim, och kastade några paltor till honom.

Lorenz Born insåg, att om faran var nära, så kunde han endast genom den största skyndsambhet undgå henne. Han påklädde sig paltorna. Jim sönderpressade i en kalebass den omtalade frukten, och ingned med saften styrmannens händer och ansigte; derpå sprang han tre stog tillbaka och betraktade sitt verk med välbehag.

”Jim icke igenkänna massa styrman! se ut som en mulatt, som ro bambubåt.”

Han tog styrmannens kläder och lade dem nära stranden. Derpå slog han eld, uppbrände tältet, och drog styrmannen med sig till sin båt: ”Lägga sig sofva! — Taga flaskan i hand! — Heta Noddy! — Begripa det?”

Lorenz Born lade sig ned i båten, tryckte flaskan med passion till sitt bröst och tillslöt ögonen. Negeren hukade sig likgiltigt ned i bakstäfven och påtände en cigarr.

Soldaternas gevär blixtrade bakom klipporna. Jim aktade icke derpå.

”Sade jag er icke det?” ropade timmermannen till officern. ”Han har undkommit er! har tändt eld på sitt tält och se-

dan sprungit i vattnet. För att icke uppehållas, har han qvarlemnadt kläderna.”

”Hvad djefvulen ville han i vattnet?” frågade officern.

”Hvad han ville der? — Han är en god simmare och försöker sätta öfver till ön. Om han misslyckas, blir han hajens rof. Men det är i alla fall bättre, än att sitta i fort Christian, och sedan blifva hängd som rebell.”

Officern upphörde likväl icke med sina efterforskningar. Ännu hade han icke spanat öfverallt. Med sträf ton frågade han Negeren: ”Hvad söker du här?”

”Jim söka ingenting. Jim och Noddy fånga fisk. Men Noddy sjelf fången Noddy ligga för ankar. Här!”

”Dumt prat!” sade officern. ”Hör på karl! hvem har du i din båt der?” ”Drucken fiskare! ingen fick!” grinade Jim och reste sig upp. Officern gick närmare:

En sofvande Mulatt! Hej! Upp med dig! Hvem har gifvit dig låf att snarka på ljusa dagen? Upp, säger jag!”

Lorenz Born ville resa sig, men förmodade icke. Man hörde blott ett oredigt mumlande, och såg huru han förgäfvets bemödade sig att föra den tomma flaskan till munnen. Derpå föll han åter ned, utan rörelse.

”Fyllhund!” sade officern med förakt och vände sig åter till Negeren:

”Laga att du kommer bort!” Fågelklippan står hädanefter under guvernörens på St. Thomas uppsigt, och det är förbjudit vid hufvudets förlust för hvar och en, att landa här. Bort med dig!”

”Jim vilja bort! Jim vilja straxt bort, Massa officer! Svårt arbete att ro bambubåt, då Noddy vara drucken. Jim få ro ensam.” Med ett språng var Negeren åter i båten, gjorde den klar från klipporna och rodde utåt sjön. Lorenz Born rörde sig icke.

Tvenne timmar senare rodde de båda barkasserna med alla de tillfångatagne matroserna af mot St. Thomas, och lade till vid fort Christian.

Rättegången tog sin början. Matroserna voro på sin vakt. Deras instinkt sade dem, att de lättats skulle komma ifrån saken, om de vältrade hela skulden på den så illa utropade styrmannen. Derfor lade de honom allt möjligt till last, och kapten Allert Popp stod ren, som solen på himlahvalfvet. Domstolen dömde, att samtliga matrosarne skulle sättas i frihet, alldenstund de icke egentligen sjelfve gjort myteri, utan endast tagit styrmannens parti några ögonblick, då det gällde lif eller död. Lik-

väl blefvo de vid strängt straff förbjudne, att lemna området för stadens lagskipningsrätt, innan saken blifvit fullkomligt utagerad. Nu förband sig allt mot Lorenz Born. Officern, som hade sig anförtrodd bevakningen af lågelklippan, hade försäkrat att förrädaren gjort försök att simmande uppnå St. Thomas. Alldenstund detta vägstycke möjligen kunde hafva lyckats, så utsattes ett pris af tvåhundra dollars för den som kunde gripa honom.

Rättens tjänare gick gata upp och gata ner, ringande med sin klocka, och förkunnade med hög röst, att den som kunde öfverlemna styrmannen på den strandade briggen "Atalanta", Lorenz Born, i rättvisans händer, skulle erhålla en belöning af tvåhundra dollars.

Mulatter, Negrar, Kreoler, Mestizer och hvita upphäufde ett vildt skri. Hvar och en hade gerna önskat förtjena de tvåhundra dollars, — hade gerna önskat veta, hvar den mannen vore till finnandes, för hvilken guvernören ville utbetala en så stor summa. Folkmängden, som följde efter domstolens utskickade, ökades allt mer och mer, och vältrade sig i täta massor genom hela staden.

"Har du hört det Jim?" sade en Mulatt, som låg och hvilade sig under kokospalmen på Konungsvarvet.

"Jim hafva hört, Noddy! Tvåhundra dollars mycket penningar. Men Jim icke taga tvåtusent! Mig vilja hämnd, hämnd på kaptenen, som sparka Jim med foten och kalla portoricoslaf!"

Negerns öga blixtrade, ty han såg sin fiende gå tvärs öfver Kungsvarvet, och likväl vågade han icke lägga hand på honom här. Kapten Popp, som förklarades för oskyldig af hvarje man, var föremål för allmänt beklagande, i anseende till den stora olycka som träffat honom. Man gjorde honom anbud af alla slag och från alla håll, men Herr Samuel Hejdeck, hos hvilken kaptenen först sökt skydd, lät icke betaga sig rättigheten att befria sin gäst från hvarje bekymmer, tills han kunde få beqväm lägenhet till Bremen.

Då drog en sällsam fiende i fält mot kaptenen, en så mycket farligare fiende, som man icke gaf akt på honom, nemligen — *dagdrifveriet*. Oaktadt det deltagande som visades kaptenen af hans vänner, lemnades han likväl ofta ensam, i anseende till affärernas tvingande makt, något som icke blott inträffade i staden, utan äfven på den lugna villan, som Herr Samuel Hejdeck lät bygga vid inloppet till St. Thomasviken.

Ensamheten är en sträckbänk för en

skuldbelastad man. Albert Popp kände det. Han genomströfvade ön i alla riktningar. På dessa ströftåg mötte han ofta flere af sitt folk. Dessa möten voro honom vidriga, ty ehuru de enstämmigt förklarade sig till förmån för sin kapten, så kändelikhvaldenne, att de i sitt innersta hjerta väl visste huru saken förhöll sig.

Den sysslolösa handen förskingrar den flitigas vinst. En dagdrifvande matros har alltid törstig strupe och tom pung. De trädde fram till sin kapten med öppen hand. Med vresig min kastade han en dollars åt dem; han gjorde det en och två gånger. Men tredje gången var det slut med hans frikostighet och han bad dem draga djefvulen i våld. Den halldruckna hopen började blifva oförskämd! och utfara i hotelser: En man, som belastat sin själ med mened, borde tacka Gud att annat folk höll munnen slutet. Han borde gifva med fulla händer, för att belöna deras tystnad, ty ville de tala, så skulle saker komma i dagen, som lätt kunde bringa en karl i galgen, hur högt han också för närvarande satte näsan i vädret.

Ett förflugit ord liknar en vattendroppe. En andra, en tredje sällar sig dertill, och snart är det en strömmande vattenmassa, som under sin stolta och mäktiga fart bortsopar dammar och bryggor.

På samma sätt med matrosernas hotelser. De hade undfägnat kaptenen dermed på den ensliga stranden. I sitt rus förnyade de dem på krogen, för kända och okända. Det bevingade ryktet öfverförde dem från öra till öra, och snart återljödo de ända i guvernörens hus.

Albert Popp märkte snart hvad som föregick kring honom; ett ondt samvete håller skarp utkik. Blicken från hans hederlige värds öga inträngde djupt i hans bröst; han kunde icke fördraga den. Med sänkt hufvud, aflägsnade han sig tigande.

"Rättfärdige Gud!" sade Herr Samuel Hejdeck för sig sjelf. "Skulle det vara möjligt?"

Efter några timmar kom en biljett från kaptenen: Hans afresa från St. Thomas droge ut på längden, mot hans vilja. Han kunde icke försvara det för sig sjelf, om han längre missbrukade en så ädel familjs gästfrihet. Man torde därför ursäkta honom, att han tagit sin bönig i ett värdshus.

"Han är skyldig!" sade Herr Hejdeck och begaf sig genast till guvernören. Denne kunde icke längre sluta sitt öra för den allmänna rösten. Kapten Albert Popp erhöi tillsägelse att icke lemna sitt rum. Matroserna på "Atalanta" togos åter i förhör: processen började på nytt.

Och — den slutades raskt. Det vaknade samvetets stämma kunde icke längre bringas till tystnad. Kaptenen bekände sig hafva genom sin värdslöshet föranledt briggens undergång. Bristande kännedom af farvattnet, förmäten stolthet, som icke fått någon undervisning, hat till officern, som hade trädt honom under ögonen med så allvarliga ord: allt hade förenat sig att beröfva honom det fulla bruket af hans sinnen.

Då Albert Popp uttalat de betydelsefulla orden, sjönk han vanmäktig ner.

För att så mycket som möjligt skona den anklagade, hade guvernören lätit anställa förhöret med honom i sitt eget hus. Det uppretade folket, som i massor böljade upp och ner framför guvernörens hus, skulle hafva sönderslitit kaptenen, i fall han blifvit afförd till fort Christian. Han infördes i en aflägsen kammare. Blott med möda kunde man lugna folket, som ända in på natten böljade oroligt fram och tillbaka på gatorna.

Det var en mild tropisk natt. Icke en fläckt störde asmosferens lugn. Stjernorna tindrade på himlen i gyllne glans och speglade sig i vikens klara vatten. I den vestliga delen af den samma, der Worthmans-Cottage ligger i stilla enslighet på stranden, beskuggadt af höga löfrika sycamorér och omslingradt af yppiga krypvexter, nalkades en bambubåt det brant sluttande landet; en Neger och en Mulatt utgjorde dess besättning.

Redan några gånger hade Mulatten under farten räckt Negern flaskan, men denne alltid med vresighet stött den tillbaka.

"Jim icke dricka. Noddy veta, Jim icke dricka rom, innan han trampat hvit hund under fötterna."

"Har väl hört det?" svarade Mulatten; "men förmodade att du ändrat tanke, Massa, Jim!"

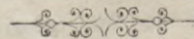
"Massa Jim?" återtog Negern. "Ja, mig vara så god Massa, som någon på St. Thomas. Du också åter blifva Massa, Noddy!"

"Gud vare lof!" sade denne. "Lorenz Borns namn har blifvit renadt från vanära."

"Hvarför icke gå och aftvätta färgen från händer och ansigte?" frågade Negern. "Hvarför icke skynda till guvernören, och säga: Mig ingen spetsbof! mig hejrlig karl!"

"Emedan jag icke vill ännu djupare störta den olycklige, som redan blifvit så djupt störtad."

(Forts.)

SCEN UR INDIANERLIFVET.

(Fiskeri.)

Nästa N:o utgifves den 7 November.

C. Petersens Officin, 1852.